

دوشنبه 02 اردیبهشت 1392 - 08:04

صف شلوغ پاستور

هر چه به انتخابات ریاست جمهوری نزدیک می‌شویم بر تعداد نامزدهای این انتخابات افزوده می‌شود و گویا این روند صعودی، قصد توقف ندارد و هر چند روز یک‌بار، یکی از چهره‌ها و فعالان سیاسی اعلام می‌کند که احساس تکلیف کرده و در این انتخابات نامزد می‌شود.

کارشناسان از دلایل افزایش کم سابقه نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری می‌گویند صف شلوغ پاستور

هر چه به انتخابات ریاست جمهوری نزدیک می‌شویم بر تعداد نامزدهای این انتخابات افزوده می‌شود و گویا این روند صعودی، قصد توقف ندارد و هر چند روز یک‌بار، یکی از چهره‌ها و فعالان سیاسی اعلام می‌کند که احساس تکلیف کرده و در این انتخابات نامزد می‌شود.

این موضوع، انتخابات این دوره را با پدیده‌ای کم سابقه روبه‌رو کرده که همان تعدد چهره‌های شاخص به عنوان نامزد انتخابات است به طوری که بدون حضور ذهن می‌توان بیش از 20 چهره شناخته شده را نام برد که برای این انتخابات اعلام نامزدی کرده‌اند و البته اگر اندکی جستجو بکنیم مطمئن آمار نامزدها بیش از این تعداد است.

این در حالی است که بسیاری از این چهره‌ها موضعی نزدیک به یکدیگر دارند و حضور همزمان آنها در انتخابات، تا حدود زیادی باعث سردرگمی مردم در انتخاب می‌شود و از سوی دیگر مطمئناً وقتی تعداد نامزدها از یک حد معقول فراتر می‌رود زمینه‌سازی برای رقابت این همه چهره در عرصه سرنوشت‌سازی چون انتخابات ریاست‌جمهوری، برای دست‌اندرکاران انتخابات، چندان آسان نیست.

نکته دیگر این‌که به هر حال نباید انتظار داشت همه این نامزدها از سوی شورای نگهبان تأیید صلاحیت شوند همان‌طور که در دوره‌های قبل انتخابات، برخی ثبت‌نام کنندگان از سوی شورای نگهبان تأیید نشده‌اند. اما مشکلی که البته در فعالیت شورای نگهبان تأثیری نداشته است جوسازی‌هایی است که بعضاً پس از رد صلاحیت ثبت‌نام کنندگان، بخصوص از سوی رسانه‌های خارجی انجام می‌شود و مسلماً وقتی در میان رد صلاحیت‌شدگان، نام یک یا چند چهره سیاسی وجود داشته باشد این مساله، وسعت بیشتری خواهد داشت. البته نباید این نکته را هم ناگفته گذاشت که برخی فعالان سیاسی هم، تعدد نامزدها را در برگزاری انتخابات پرشور موثر می‌دانند.

حقیقت‌پور: هر کسی توان رئیس‌جمهور شدن را ندارد

منصور حقیقت‌پور، نائب رئیس کمیسیون امنیت ملی در گفتگو با جام‌جم، علت تعدد نامزدها را در عملکرد رئیس‌جمهور فعلی می‌داند و معتقد است: ریاست‌جمهوری واقعا کار سنگینی است و هر کسی طاقت و توان آن را ندارد که به این عرصه ورود کند.

وی افزود: تعدد نامزدها هم باعث سردرگمی مردم می‌شود و هم باعث این می‌شود که آرا متفرق شود و بنابراین، پدیده خوبی نیست و بهتر است که تعداد نامزدها به سه چهار نفر کاهش یابد.

حقیقت‌پور به نامزدهای انتخابات توصیه کرد: آنهایی که واقعا در این حد و قواره نیستند در مسئولیت‌های دیگری قرار بگیرند زیرا ریاست‌جمهوری انصافاً کار سنگینی است.

نایب‌رئیس کمیسیون امنیت ملی افزود: اگر در کشورمان احزاب فعال داشتیم، هر حزب اگرچه شاید درون خودش مسابقه و رقابتی را برگزار می‌کرد اما در نهایت یک نفر با برنامه می‌آمد و زمانی که عملکرد این یک نفر مشکل داشت، حزب در قبال آن پاسخگو بود اما الان ما حزب نداریم و در صورتی که عملکرد فرد، موفق نباشد کسی پاسخگو نیست.

امیر محبیان، استاد دانشگاه و تحلیلگر مسائل سیاسی، تعدد نامزدها را ناشی از دلایل مختلفی می‌داند که یکی از آنها تنزول شرایط نامزدی و شرایط رئیس‌جمهوری در ذهن افرادی است که برای حضور در این عرصه اعلام آمادگی کرده‌اند.

محبیان در گفت‌وگو با جام‌جم معتقد است در این دوره بعضی افراد که حتی ممکن است در حالت عادی، معاونت یک وزارتخانه را برای خود کار سنگینی بدانند، به عنوان نامزد انتخابات اعلام حضور کرده‌اند. این کارشناس مسائل سیاسی، این موضوع را بعد منفی قضیه می‌داند و به وجه مثبت آن نیز اشاره می‌کند و می‌گوید: در شرایطی که ما به دنبال خلق حماسه سیاسی هستیم لازمه آن این است که جنب‌وجوشی در عرصه سیاسی بوجود بیاید و تعدد نامزدها می‌تواند به این موضوع کمک کند.

وی می‌افزاید: اما در واقع ظهور نامزدهای متفاوت اگر به بقای آنها بینجامد و همه آنها بخواهند در صحنه حضور داشته باشند یک مشکل بوجود می‌آید و آن این است که سبب مشخصی از رای وجود دارد که میان آنها تقسیم می‌شود.

محبیان می‌گوید: اگر هر یک از آنها در حد 200 هزار تا یک میلیون رای را به خودشان اختصاص دهند با توجه به تعداد نامزدها قطعا انتخابات به دور دوم کشیده می‌شود و نکته دیگر این‌که میزان آرا بسیار شکسته خواهد شد.

این استاد دانشگاه به یکی دیگر از آسیب‌های بالا بودن تعدد نامزدها اشاره کرده و می‌گوید: اگر اینها بخواهند ستاد انتخاباتی تشکیل دهند و بعد از ثبت‌نام هم حضور خود را حفظ کنند، تعدادی از اینها رد صلاحیت می‌شوند و این در حالی است که ایراد جدی ندارند و فقط از این جهت رد صلاحیت می‌شوند که ممکن است به عنوان رجل سیاسی شناخته نشوند که این موضوع به اعتبارشان صدمه می‌زند.

وی معتقد است در صورتی هم که این نامزدها تأیید شوند، تعداد آنها بسیار کثیر خواهد بود و مردم دچار نوعی سردرگمی می‌شوند و هر کدام از این نامزدها در حد یک میلیون تا دو میلیون رای خواهند داشت.

محبیان می‌افزاید: ستادهای نامزدها هم که شکل گرفته است با تعصب به کار خود ادامه می‌دهند و وقتی دو نامزد به دور دوم می‌روند، تعصب ستادها و رقابتشان با ستادهای دیگر (حتی اصولگرا) آنقدر زیاد خواهد بود که هیچ کدام حاضر به همکاری با یکدیگر نخواهند بود و این موضوع عملا اجازه می‌دهد جریان مقابل اصولگرایان براحتی پیروز شود.

جمع‌بندی محبیان از صحبت‌هایش این است که تعدد نامزدها در صورت حضور در مرحله مقدماتی و قبل از ثبت‌نام می‌تواند ارزشمند باشد، اما ماندن آنها تا زمان ثبت‌نام و اصرار بر حضور حتی با میزان رای پایین، به تکرر و شکستن رای اصولگرایان منجر می‌شود و آن وقت است که یک نامزد از جناح رقیب می‌تواند با 6 یا 7 میلیون رای براحتی به دور دوم برود و این موضوع برای اصلاح‌طلبان کار سختی نخواهد بود.

این استاد دانشگاه می‌افزاید: در چنین شرایطی با توجه به این‌که شکاف‌های میان نامزدهای اصولگرایان گاهی اوقات خیلی شدید می‌شود ممکن است در دور دوم، امکان جمع‌کردن و هدایت و یکپارچه کردن آنها دشوار باشد و آن موقع ممکن است اصولگرایان، شکست را تجربه کنند.

به گفته محبیان، نامزدها بهتر است یک ارزیابی واقع‌نگر نسبت به شرایط داشته باشند و چنانچه دیدند که امکان کسب رای لازم را ندارند در همین شکل ائتلافی به صورت تیمی حضور پیدا کنند تا در مجموع مردم با پنج یا شش نفر به عنوان نامزد انتخابات ریاست‌جمهوری مواجه باشند تا انتخاب ساده‌تری داشته باشند.

محبیان معتقد است، در چنین صورتی، میزان آرای نامزدها نیز قابل تامل خواهد بود و در این شرایط ممکن است رقابت در دور دوم میان دو اصولگرا یا میان یک اصولگرا یا یک اصلاح طلب صورت بگیرد و در آن زمان آرا براحتی می‌تواند حول این دو محور شکل بگیرد و در غیر این‌صورت ممکن است رقابت‌ها آنقدر جدی شود که اصلاح طلبان با یک اجماع کوچک روی یک نفر در این فضای تشنّتی که میان اصولگرایان وجود دارد ریاست جمهوری را از آن خود کنند.

روح‌الامینی: علت اصلی، نبود یک جریان غالب سیاسی است

عبدالحسین روح‌الامینی، عضو جبهه ایستادگی هم علت اصلی تعدد نامزدهای شاخص را خلا وجود یک جریان غالب سیاسی در کشور دانست و گفت: به تبعیت از شرایط و موقعیت کشور بخصوص در مسائل اقتصادی و خارجی که با آن مواجه هستیم، این خلا باعث شده است که زمینه ظهور و بروز افراد و تعدد نامزدهای شاخص ایجاد شود.

وی در گفت‌وگو با جام‌جم افزود: در غیاب احزاب و گروه‌های فراگیر و جریان‌های سیاسی شفاف، ائتلاف‌ها و تعاملات جریان‌های سیاسی به سمت و سویی می‌روند که هر کدام با تمام قدرت بتوانند سهمی را از قدرت داشته باشند و با تمام قوا وارد عرصه شوند.

روح‌الامینی درباره بعد مثبت این قضیه نیز معتقد است: با دعوت مقام معظم رهبری و نامگذاری امسال با عنوان حماسه سیاسی و اقتصادی، وجه خوش‌بینانه قضیه این است که عده زیادی از افراد و جریان‌ها از كوچك و بزرگ، هر کدام به دنبال انجام تکلیف خود هستند که بتوانند هرچه بهتر در حماسه انتخابات نقش داشته باشند و به نظر می‌رسد که همان فراخوان عام و دعوت مقام معظم رهبری در ابتدای سال از همه سلیقه‌ها و این‌که نظر ایشان را تا لحظه انداختن رای به صندوق، کسی نخواهد دانست، این نشاط و شادابی را ایجاد کرده است.

روح‌الامینی در این گفت‌وگو افزود: البته همه اینها تا قبل از ثبت نام و اعلام نظر شورای نگهبان است که در مقام داوری قانونی انتخابات، به طور طبیعی و به احتمال قوی این صحنه را مقداری خلوت تر خواهد کرد. از طرفی اقبال مردم و نظرسنجی‌ها (نه نظرسازی) ممکن است عده‌ای را به سمت و سویی ببرد که این عرصه را واگذار کنند اما در نهایت هیچ جای نگرانی نیست چون این مردم و رای آنهاست که حرف آخر را می‌زنند و صحنه را کم‌تعدادتر می‌کند.

به اعتقاد روح‌الامینی در نهایت چهار یا پنج جریان عمده سیاسی یا به تعبیری طیف سیاسی، هر کدام با يك یا دو نماینده و مجموعاً حدود هشت تا ده نفر در این صحنه باقی خواهند ماند.